

Kritik mot en f.d. åklagare för att känsliga uppgifter från en mobiltelefon tömning delgavs den misstänkte trots att de saknade betydelse för brottsutredningen

Beslutet i korthet: I beslutet gör JO uttalanden om den misstänktes rätt till insyn i förundersökningsmaterialet och möjligheterna att med hänvisning till sekretess begränsa den insynsrätten. JO redogör för de skilda uppfattningar i frågan som har kommit till uttryck i förarbeten, praxis och doktrin, och konstaterar att gällande rätt numera är att den misstänktes insynsrätt kan begränsas med stöd av 10 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen (OSL). Enligt JO finns det goda skäl för en sådan ordning. De rättssäkerhetsskäl som insynsrätten vilar på kan inte anses kräva att den misstänkte ska ha en ovillkorlig rätt att ta del av alla uppgifter – även sådana som helt saknar betydelse för brottsutredningen – som förekommit i en förundersökning. Insynsrätten får dock självklart inte begränsas i en sådan omfattning eller avse sådana uppgifter att det äventyrar eller inkräktar på den misstänktes möjligheter att på alla sätt ta till vara sin rätt eller förbereda sitt försvar.

I den aktuella förundersökningen genomfördes en tömning av målsägandens mobiltelefon. Protokollet över tömningen togs i sin helhet med i det preliminära förundersökningsprotokoll som skickades till försvaret, trots att uppgifter utan betydelse för brottsutredningen inte ska ingå i ett förundersökningsprotokoll. Enligt JO ska en målsägande kunna utgå från att de rättsvårdande myndigheterna vidtar relevanta åtgärder för att undvika att integritetskänsliga uppgifter sprids. Den ansvarige åklagaren kritiserar för att hans kontroll av vilka uppgifter från telefon tömningen som skulle ingå i förundersökningsprotokollet har varit bristfällig. Detta ledde dessutom till att uppgifter som sannolikt hade kunnat hemlighållas för den misstänkte med stöd av 10 kap. 3 § första stycket OSL röjdes för honom.

Anmälan

I en anmälan som kom in till JO den 21 november 2014 förde AA, genom BB, fram klagomål mot Åklagarmyndigheten, åklagarkammaren i Falun. Hon anförde i huvudsak följande.

Hon har blivit utsatt för fysiska och psykiska övergrepp av sin f.d. sambo, CC. Han är tidigare dömd för dråpförsök. Sommaren 2014 gjorde hon en polisanmälan mot CC. Han fick kontaktförbud gentemot henne, och han ansågs som så farlig att hon fick skyddade personuppgifter och polisens personlarm. Hon hade även kontinuerlig kontakt med Polismyndighetens

personsäkerhetsgrupp. Hon och hennes son har bott på två olika skyddade boenden.

Under förundersökningen lämnade hon in sin mobiltelefon till polisen eftersom det fanns sms-konversation mellan henne och CC som skulle användas som bevisning. När hon senare läste förundersökningsprotokollet upptäckte hon att det i protokollet fanns med många sms som inte skickats mellan henne och CC och som inte hade med ärendet att göra. Av sms:en framgick bl.a. hennes portkod, namnet på hennes områdes- och bostadsvärd, vilka av hennes vänner som visste var hon bodde, att hon skulle på möten med personsäkerhetsgruppen, ett privat nummer till en anställd vid ett av de skyddade boenden hon vistats på, kontaktuppgifter till en annan boende på det skyddade boendet, adress till ytterligare en person som hade skyddade personuppgifter och att hennes bror kände till hennes bostadsadress. Att CC tog del av denna information utsatte henne och hennes anhöriga för en allvarlig risk.

Utredning

JO har tagit del av förundersökningsprotokollet och protokollet över den s.k. tömning av anmälares telefon som gjorts under förundersökningen.

Åklagarmyndigheten (vice riksåklagaren DD) yttrade sig efter att ha hämtat in upplysningar från kammaråklagaren EE och chefsåklagaren FF, båda vid åklagarkammaren i Falun.

FF anförde i huvudsak följande. Kammaråklagaren GG var ursprungligen förundersökningsledare i ärendet men slutade vid Åklagarmyndigheten den 31 augusti 2014. Inför yttrandet har han varit i kontakt med den polis, HH, som handlade ärendet hos polisen. GG lämnade den 25 juni 2014 direktiv om att AA:s mobiltelefon skulle tas i beslag och tömmas på sms mellan AA och den misstänkte. Den 4 juli 2014 översändes resultatet från tömningen till åklagaren. GG gav den 22 augusti 2014 direktiv om att utredningen skulle sättas samman i ett förundersökningsprotokoll och delges den misstänkte och dennes försvarare. Den 28 augusti 2014 skickade polisen det preliminära förundersökningsprotokollet till dem för delgivning. HH har uppgett att hon gick igenom resultatet från teleföntömningen innan det sattes in i förundersökningsprotokollet i syfte att dels leta efter sådant som kunde ha relevans för utredningen i målet, dels kontrollera att det inte fanns med uppgifter som skulle kunna vara till skada för AA. Efter den genomgången gjorde hon bedömningen att det inte fanns några uppgifter som skulle kunna skada AA. Det framgår inte av handlingarna i ärendet om GG också gjorde en sådan genomgång innan han gav direktiv om att förundersökningsprotokollet skulle sättas samman. HH kan inte i dag minnas om hon och GG närmare diskuterade vad som skulle tas med i protokollet från teleföntömningen. FF har vid en genomgång av tömningen haft svårt att hitta de närmare uppgifter som åsyftas när det gäller t.ex. namnet på AA:s bostadsvärd och kontaktuppgifter till andra personer med skyddat boende då han inte vet vilka dessa personer är. En portkod framgår men inte till vilken

adress den går. Eftersom materialet är mycket omfattande och det inte är alldeles lätt att hitta och förstå uppgifterna har han viss förståelse för att HH inte uppmärksammade dessa vid sin genomgång. Det finns dock ingen anledning att ifrågasätta AA:s påståenden om att alla de uppgifter som påstås gå utläsa av tömningen. Med anledning av detta ärende har samtliga åklagare på kammaren uppmärksammats på vikten av att noggrant överväga vilka uppgifter som ska tas med i ett förundersökningsprotokoll i samband med tömning av telefoner eller datorer samt att det är förundersökningsledaren som är ytterst ansvarig för vad som slutligen ska ingå i ett förundersökningsprotokoll.

EE, som tog över ledningen av förundersökningen från GG den 1 september 2014, lämnade i huvudsak följande upplysningar. När hon gick igenom det preliminära förundersökningsprotokollet noterade hon att kontakter samt samtal och sms som rörde en stor mängd andra människor än AA och den misstänkte fanns med, uppgifter som inte var relevanta för att utreda brotten. Hon gav direktiv om att protokollet skulle göras om och irrelevant material tas bort. Detta ledde till att det mesta av uppgifterna från tömningen av AA:s telefon togs bort. Det preliminära förundersökningsprotokollet felmarkerades av henne eftersom hon ansåg att det var ett felaktigt upprättat protokoll som hon inte kunde ta ansvar för. Det innehöll alltför mycket känsligt material som det inte fanns någon som helst anledning att offentliggöra. Hon såg till att det togs bort ur diariet för att minimera risken att det skulle sammanblandas med det slutliga förundersökningsprotokollet och expedieras av misstag. Av uppgifterna i det preliminära protokollet avseende AA:s telefon framgick att den misstänkte redan under sommaren 2014 hade kännedom om var AA befann sig, dvs. alltså redan före den 22 augusti 2014 då direktiv om slutdelgivning gavs.

Åklagarmyndigheten anförde följande.

Uppgifter i folkbokföringen är normalt offentliga. Sekretess gäller endast om det av någon särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs, 22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (OSL). JO har nyligen redogjort för innebörden av det som med en gemensam beteckning brukar kallas skyddade personuppgifter, se beslut i ärende dnr 5085-2013, beslutsdatum 2014-08-29.

Av 23 kap. 3 § första stycket rättegångsbalken (RB) och 1 a § förundersökningskungörelsen (FUK) framgår att det är förundersökningsledaren som har ansvar för förundersökningen i dess helhet. Förundersökningsledaren har således att ta ställning till inriktningen på och innehållet i förundersökningen. Ansvaret innefattar också att ta ställning till innehållet i ett förundersökningsprotokoll och eventuella förändringar av dess innehåll.

En misstänkt har som part, enligt 23 kap. 18 § RB, rätt att ta del av materialet från utredningen. Även om delar av utredningen läggs i sidomaterialet, eller den s.k. slasken, har den misstänkte rätt att ta del även av detta material, dock med undantag för uppgifter som av ett eller annat skäl är belagda med sekretess. I 10 kap. 3 § OSL finns bestämmelser som rör partsinsyn. Av bestämmelsen i OSL framgår att en parts insyn endast kan inskränkas om det är av synnerlig vikt att en sekretessbelagd uppgift inte röjs. Exempel på uppgifter som regelmässigt är

av sådan beskaffenhet är bl.a. uppgifter om skyddade adresser enligt 22 kap. 1 § OSL (se Anna-Lena Dahlqvist, Sekretess inom rättsväsendet, upplaga 2, s. 91). Av Åklagarmyndighetens Rätts-PM 2008:4 om den misstänktes rätt till insyn under brottsutredningen framgår bl.a. att vikten av att uppgifterna förblir hemliga i förhållande till parten rimligen aldrig kan ha sådan omfattning eller avse sådana uppgifter att det äventyrar eller inkräktar på den misstänktes möjlighet att på alla sätt ta till vara sin rätt eller förbereda sitt försvar. Sekretessen hindrar aldrig den misstänktes rätt att ta del av alla omständigheter som läggs till grund för beslut eller dom och som har getts in till domstolen och blivit processmaterial, se 10 kap. 3 § andra stycket OSL (se s. 8–10 i nämnda promemoria).

Åklagarmyndigheten redovisade följande bedömning.

I aktuellt ärende har målsäganden en markering om särskild sekretessprövning i folkbokföringsregistret. Sekretessmarkeringen innehade målsäganden även vid tidpunkten för de aktuella brotten och under förundersökningen. De ifrågasatta uppgifterna har främst förekommit i ett protokoll över en telefontömning av målsägandens mobiltelefon. Liksom kammareledningen, finner jag inte anledning att ifrågasätta att det i materialet förekommit uppgifter som varit hänförliga till målsägandens personliga förhållanden.

Det är givetvis olyckligt att uppgifter som kunnat hänföras till målsäganden och andra i målsägandens omgivning och som eventuellt kunnat röja målsägandens skyddade adress, funnits med i de handlingar som skickats ut till den misstänkte i samband med slutdelgivningen. Ett röjande av en skyddad adressuppgift kan få förödande konsekvenser för den vars adress är skyddad och det är naturligtvis allvarligt om så sker.

Förundersökningsledaren är ytterst ansvarig för de uppgifter som bifogas i ett förundersökningsprotokoll. Upplysningar har [...] inte kunnat inhämtas från GG. [---]

Den misstänktes rätt till insyn i en brottsutredning är långtgående. Endast för det fall det är av synnerlig vikt att en sekretessbelagd uppgift inte röjs kan en parts insyn begränsas. De uppgifter som var skyddade i detta ärende var främst målsägandens folkbokföringsuppgifter. Även om man naturligtvis ska vara försiktig med att inkludera uppgifter som kan ge en indikation om var den skyddade personen har sin folkbokföring är jag ändå tveksam till, utifrån materialets utformning och innehåll, om samtliga anförda uppgifter hade kunnat förbli hemliga i förhållande till den misstänkte med stöd av reglerna i 10 kap. 3 § och 22 kap. 1 § OSL jämfört med hans rätt till insyn enligt 23 kap. 18 § RB.

Det ska dock understrykas att oavsett om sekretess förelegat eller inte avseende vissa uppgifter så bör förundersökningsledaren, såsom EE gjort, inför åtalsbeslutet gå igenom materialet och ta bort de uppgifter som inte är av betydelse i målet och som kan anses vara känsliga, såväl för målsäganden som den misstänkte.

Slutligen ser jag positivt på att man på kammaren har uppmärksammat ärendet och vikten av att noggrant överväga vilka uppgifter som ska tas med i förundersökningsprotokollet och att det ytterst är förundersökningsledaren som är ansvarig för vad som slutligen ska ingå.

JO gav GG tillfälle att yttra sig över anmälan. Han anförde i huvudsak följande. Han kände till att AA:s adressuppgifter var skyddade på grund av den hotfulla situation som rådde för hennes del i förhållande till den misstänkte. Han hade flera telefonkontakter med utredaren vid polisen där frågan om slutdelgivning

diskuterades. Utskriften av innehållet i telefonen var på ca 240 sidor. Han gick så gott han kunde igenom detta material och fann inte omedelbart någonting som han uppfattade kunde göra att AA:s adress röjdes. Han kunde inte uttyda uppgifter som skulle kunna leda till att en person med närmare kännedom om de faktiska förhållandena och vilka personer som fanns i AA:s närhet skulle kunna förstå var hon uppehöll sig. Han ifrågasätter dock inte det som påstås om att någon mer insatt skulle kunna hitta sådan information bland det delgivna materialet. Han vill minnas att utredaren hade gjort motsvarande genomgång och att han förlitade sig på deras gemensamma bedömning. I efterhand kan han se att resultatet av denna bedömning inte blev tillfredsställande för AA:s del och att det funnits anledning till den gallring av materialet som sedan gjorts. Det var även motiverat med tanke på andra uppgifter av mer personlig karaktär från telefontömningen.

Rättsliga utgångspunkter

Förundersökningsprotokoll och den misstänktes insyns rätt

Vid en förundersökning ska föras protokoll över vad som förekommit av betydelse för utredningen (23 kap. 21 § första stycket RB). Förundersökningsprotokollets huvudsakliga betydelse är att ge åklagaren underlag för bedömningen av åtalsfrågan och att förbereda målet inför huvudförhandling. Utredningsåtgärder, beslut och material som upprättas eller inhämtats under en förundersökning ska dokumenteras löpande. Med termen förundersökningsprotokoll åsyftas normalt inte denna löpande dokumentation. I stället brukar avses den sammanställning av utredningen som görs i slutet av en förundersökning.

Förundersökningsprotokollet ska ge en trogen bild av vad som förekommit vid förundersökningen av betydelse för målet (se 22 § FUK). Bedömningen av vad som ska ingå i protokollet är av central betydelse för en rättvis rättegång och ställer stora krav på åklagarens objektivitet (jfr 23 kap. 4 § RB). Såväl sådant som är till fördel som sådant som är till nackdel för den misstänkte ska redovisas. Det som är betydelselöst för utredningen ska inte tas med i protokollet. Det är samtidigt viktigt att uppgifter som ur försvarets synvinkel framstår som betydelsefulla inte utmönstras. (Se t.ex. SOU 2010:14 s. 56, prop. 1994/95:23 s. 83, JO 1964 s. 212 och JO 2007/08 s. 87, särskilt s. 96–97, dnr 2181-2005.) Det förundersökningsmaterial som åklagaren bedömer inte ska ingå i förundersökningsprotokollet utgör s.k. sidomaterial.

Det är förundersökningsledaren som har ansvaret för förundersökningen i dess helhet. Han eller hon ska se till att den enskildes rättssäkerhetsintressen tas till vara och ska ge dem som biträder honom eller henne de direktiv som behövs för arbetet. (Se 1 a § andra stycket FUK.)

Den misstänkte och försvararen har rätt att fortlöpande ta del av vad som förekommit vid förundersökningen, i den mån det kan ske utan men för

utredningen. De har vidare rätt att ange den utredning de anser önskvärd och i övrigt anföra vad de anser nödvändigt. Den misstänkte och försvararen ska underrättas om detta och ges skäligen råd om att lämna synpunkter. (Se 23 kap. 18 § första stycket RB.) Vid denna s.k. slutdelgivning får den misstänkte och försvararen vanligen var sitt exemplar av det preliminära förundersökningsprotokollet (se t.ex. JO 1996/97 s. 72, dnr 4276-1994, JO 2007/08 s. 87, särskilt s. 96, och Peter Fitger m.fl., Rättegångsbalken [1 oktober 2015, Zeteo], kommentaren till 23 kap. 18 §). Vid den tidpunkten anses det inte längre möjligt att med stöd av rättegångsbalkens bestämmelser undanhålla försvaret några uppgifter i förundersökningen. Det gäller oavsett om de har tagits in i ett preliminärt förundersökningsprotokoll eller finns i sidomaterialet. (Se t.ex. SOU 2010:14 s. 66, JO 1964 s. 212, särskilt s. 214, och JO 2007/08 s. 87, särskilt s. 99–100.)

Insynsrett och sekretess

Enligt 21 kap. 3 § första stycket OSL gäller sekretess för uppgift om en enskilds bostadsadress eller annan jämförbar uppgift som kan lämna upplysningar om var den enskilde bor stadigvarande eller tillfälligt, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne kan komma att utsättas för hot eller våld eller lida annat allvarligt men om uppgiften röjs.

I en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål gäller sekretess för uppgift om en enskilds personliga förhållanden om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider skada eller men (35 kap. 1 § första stycket OSL). I ett förundersökningsförfarande är således sekretesskyddet starkare för sådana uppgifter som avses i 21 kap. 3 § första stycket OSL än vad som följer av den bestämmelsen (jfr 7 kap. 3 § OSL).

I 10 kap. 3 § OSL finns en bestämmelse som reglerar förhållandet mellan rätten till partsinsyn och sekretess. Enligt första stycket hindrar sekretess inte att en enskild som är part i ett mål eller ärende hos en domstol eller annan myndighet och som på grund av sin partsställning har rätt till insyn i handläggningen, tar del av handling eller annat material i målet eller ärendet. En sådan handling eller ett sådant material får dock inte lämnas ut till parten om det är av synnerlig vikt att en sekretessbelagd uppgift inte röjs. Enligt andra stycket innebär sekretess inte någon begränsning i en parts rätt enligt rättegångsbalken att få del av alla omständigheter som läggs till grund för ett avgörande i ett mål eller ärende.

Frågan om den misstänkte är part i ett förundersökningsförfarande – och om 10 kap. 3 § OSL över huvud taget är tillämplig när det gäller den misstänktes insynsrett – har varit föremål för skilda uppfattningar. Enligt ett synsätt är ett förundersökningsförfarande inte ett ärende där någon kan vara part. Sekretess kan därför över huvud taget inte åberopas av en förundersökningsmyndighet mot den misstänkte. Detta synsätt har tidigare framhållits av JO (JO 1995/96

s. 29, se särskilt s. 49–51, dnr 2388-1990), Buggningsutredningen (SOU 1998:46, s. 111) och Ekosekretessutredningen (SOU 1999:53, s. 413–414). Enligt ett annat synsätt är förundersökningsförfarandet ett ärende där den misstänkte är part. Konflikten mellan den misstänktes rätt till partsinsyn och sekretessbestämmelserna ska enligt det synsättet lösas med hjälp av 10 kap. 3 § OSL. Det innebär att sådana uppgifter som inte omfattas av andra stycket i den bestämmelsen kan hållas hemliga för den misstänkte om det är av synnerlig vikt. (Se SOU 2010:14 s. 90–91, prop. 1986/87:89 s. 146, RÅ 2001 ref. 27, JK:s beslut den 21 september 2006, dnr 3704-04-21, och Riksåklagarens yttrande till JK i det ärendet, Anna-Lena Dahlqvist, Sekretess inom rättsväsendet, andra uppl., s. 88, och Åklagarmyndighetens Rätts-PM 2008:4 – Den misstänktes rätt till insyn under en brottsutredning, s. 8.)

Sekretesskyddade adressuppgifter är regelmässigt så känsliga att det är av synnerlig vikt att de inte röjs för en part (se Anna-Lena Dahlqvist, a.a., s. 91).

Bedömning

Under en förundersökning kan det vidtas utredningsåtgärder som leder till att uppgifter som saknar betydelse för brottsutredningen flyter in i förundersökningsmaterialet. När utredningsåtgärden består i tömning av en målsägandes privata mobiltelefon är naturligtvis risken påtaglig för att sådana uppgifter, som dessutom kan vara mycket känsliga ur integritetssynpunkt, förekommer. Enligt min mening ska en målsägande kunna utgå från att de rättsvårdande myndigheterna – under förutsättning att det inte går ut över den misstänktes möjligheter att försvara sig – vidtar relevanta åtgärder för att undvika att integritetskänsliga uppgifter sprids.

Av utredningen framgår att det undersökningsprotokoll som upprättades över tömningen av AA:s mobiltelefon i sin helhet fanns med i det preliminära förundersökningsprotokoll som skickades till CC vid slutdelgivningen. Av förundersökningsmaterialet framgår att AA bodde hemma hos sin mor under perioden maj–juni 2014 och att hon i slutet av juni 2014 flyttade till en ny bostad. När det gäller de känsliga uppgifter som AA har lyft fram i sin anmälan har jag kunnat konstatera att det i det preliminära förundersökningsprotokollet fanns uppgifter om portkoden till det nya boendet, telefonnumret till en vaktmästare och om personer som kände till hennes nya boendeadress. Jag har inte anledning att ifrågasätta att även de övriga uppgifter som AA har pekat på framgick. Dessa uppgifter saknade såvitt jag kan bedöma helt betydelse för brottsutredningen. Det fanns även ytterligare uppgifter som uppenbart saknade betydelse för brottsutredningen och som därför inte heller skulle ha funnits med i förundersökningsprotokollet, t.ex. telefonbok, sms-konversationer av privat natur med andra personer än CC, lösenord och koder. Att uppgifterna ändå fanns med i det preliminära förundersökningsprotokollet utgör en brist i handläggningen, oavsett hur man ser på frågan om det hade varit möjligt att hemlighålla dem för CC om han hade begärt att få ta del av dem.

När det gäller frågan om 10 kap. 3 § OSL är tillämplig på den misstänktes rätt till insyn enligt 23 kap. 18 § RB och alltså i viss utsträckning begränsar den rätten gör jag följande överväganden. Enligt den praxis som utbildats genom Högsta förvaltningsdomstolens avgöranden anses – med utgångspunkt i uppfattningen att den misstänkte intar ställning som part i förundersökningsförfarandet – att den misstänktes insynsrätt kan begränsas med stöd av 10 kap. 3 § OSL (se t.ex. RÅ 1995 ref. 28, RÅ 2001 ref. 27 samt Kammarrätten i Stockholms domar den 9 februari 2004 i mål nr 7873-03 och den 7 december 2006 i mål nr 6537-06 och 6633-06). Den är också det synsätt som Justitiekanslern har anslutit sig till i det ovan nämnda beslutet och som Åklagarmyndigheten fört fram såväl i ärendet här som i andra sammanhang. Som framgått av redogörelsen ovan är det en uppfattning som får stöd också i den juridiska litteraturen och som Insynsutredningen redovisat som gällande rätt i SOU 2010:14. Mot den bakgrunden får det anses stå klart att den förhärskande uppfattningen numera är att rätten till insyn i en brottsutredning kan begränsas med tillämpning av den s.k. kollisionsregeln i 10 kap. 3 § OSL och att det är gällande rätt.

Jag anser att det finns goda skäl för en sådan ordning, även med beaktande av att rätten att ta del av vad som förekommit vid en förundersökning är av grundläggande betydelse för att den misstänktes intressen ska kunna tillgodoses. Det bör i detta sammanhang framhållas att enligt rättegångsbalkens regler (23 kap. 18 § RB) har den misstänkte rätt till insyn i allt förundersökningsmaterial, dvs. även i sådant material som ansetts vara betydelselöst för utredningen och därför inte tagits med i förundersökningsprotokollet. Detta är huvudregeln och måste vara utgångspunkten. Rätten till insyn är, som nyss anförts, en viktig rättssäkerhetsgaranti till skydd för den misstänkte. De rättssäkerhetsskäl som insynsrätten vilar på kan dock inte anses kräva att den misstänkte ska ha en ovillkorlig rätt att ta del av alla uppgifter som förekommit i en förundersökning. Det är enligt min mening svårt att motivera en ordning som innebär att den misstänkte har en obegränsad rätt att ta del av sådana uppgifter som inte tagits in i ett förundersökningsprotokoll och som helt saknar betydelse för den misstänktes möjligheter att försvara sig men som skulle leda till stora skadeverkningar, t.ex. för en målsägande, om de röjdes för den misstänkte. Mot bakgrund av att det i brottsutredningar allt oftare förekommer tömning av elektroniska informationsbärare – vilka kan innehålla en stor mängd personliga uppgifter helt utan relevans för brottsutredningen – kan man dessutom förvänta sig att sådana uppgifter kommer att bli vanligare i sådant material som ingår i en förundersökning. Den misstänktes insynsrätt får dock självklart aldrig begränsas i en sådan omfattning eller avse sådana uppgifter att det äventyrar eller inkräktar på den misstänktes möjligheter att på alla sätt ta till vara sin rätt eller förbereda sitt försvar.

Mot bakgrund av att AA hade en sekretessmarkering i folkbokföringsregistret samt de uppgifter om skyddat boende och relationen med CC som fanns i

brottsutredningen kan det enligt min mening inte råda någon tvekan om att uppgifter som kunde avslöja AA:s bostadsadress var sekretesskyddade med stöd av 35 kap. 1 § första stycket OSL, och att det var av synnerlig vikt att sådana uppgifter inte rövades för CC. Med anledning av vad EE har anfört om att CC ändå visste var AA bodde vill jag här framhålla att det visserligen framgår att CC visste att AA bodde hos sin mor en period under sommaren, men att det inte finns några uppgifter som tyder på att han kände till vart AA flyttade i slutet av juni. I det preliminära förundersökningsprotokollet fanns vidare uppgifter om AA:s portkod, lösenord till tre.se, kod för online-inköp hos ett matföretag, bekräftelsekod från Facebook och säkerhetskod för ett Microsoftkonto. Det kan ifrågasättas om inte även dessa uppgifter hade kunnat hemlighållas för CC vid en prövning enligt 35 kap. 1 § OSL och 10 kap. 3 § första stycket OSL om de – som jag redan konstaterat borde ha skett – hade hanterats som sidomaterial.

GG hade i egenskap av förundersökningsledare det yttersta ansvaret för innehållet i det preliminära förundersökningsprotokoll som försvaret fick ta del av. Även om jag har viss förståelse för att det varit lätt att förbise karaktären av vissa uppgifter i det omfattande undersökningsprotokollet konstaterar jag att hans kontroll av vilka delar av det protokollet som skulle ingå i förundersökningsprotokollet varit bristfällig. Detta ledde dessutom till att uppgifter som helt saknade betydelse för brottsutredningen och som sannolikt hade kunnat hemlighållas för CC med stöd av 10 kap. 3 § första stycket OSL även om han hade begärt att få ta del av sidomaterialet rövades för honom, vilket är allvarligt. GG ska kritiseras för handläggningen.

Jag ser positivt på att åklagarkammaren i Falun har vidtagit åtgärder för att informera om vikten av att åklagare noggrant överväger vilka uppgifter som ska ingå i förundersökningsprotokollet i samband med tömning av telefoner och datorer.

Ärendet avslutas.